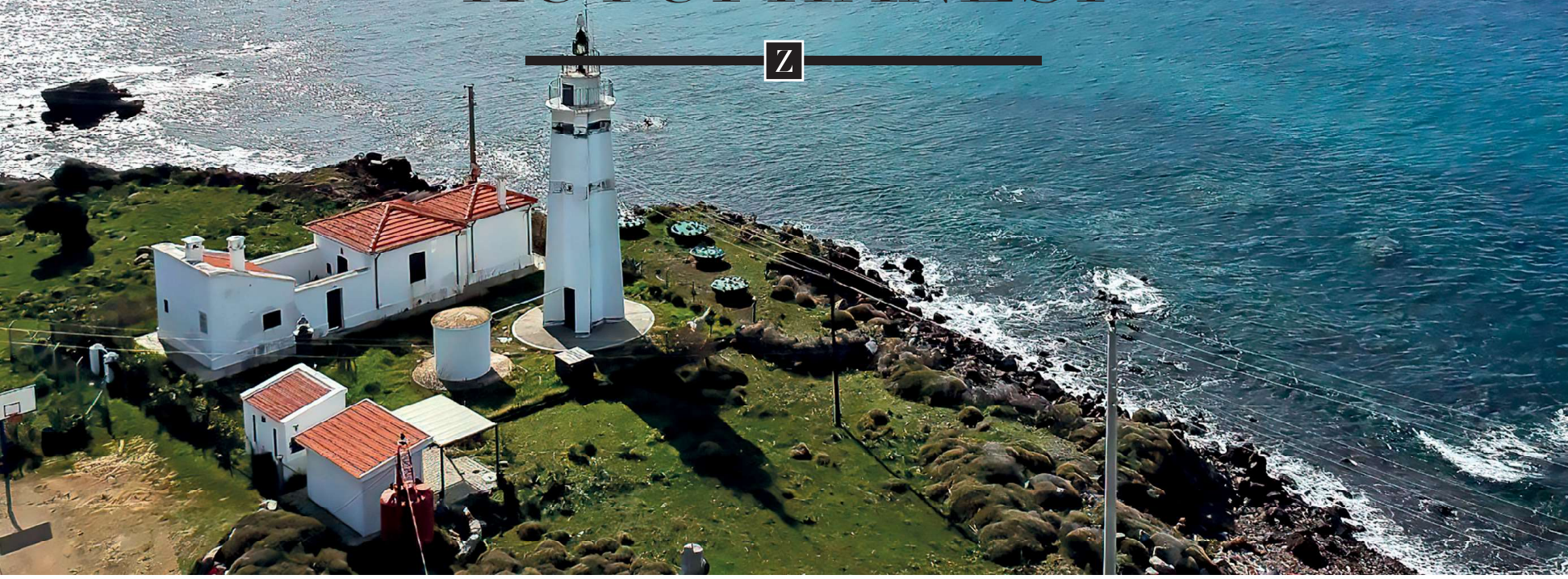

SİVRİCE DENİZ FENERİ KÜTÜPHANESİ

Z

A

SSOS'DAN Babakale'ye doğru giderken 10 km kadar sonra Bektaş köyüne, köyün içinden 3 km sahile doğru inince de Sivrice

koyuna varılır. Koyda kırmızı renkli demir kule radarın ardında yapım yılı 1863 olan deniz feneri vardır.

Sivrice Deniz Feneri, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından 2008 yılında açık artırma yoluyla 10 yıllığına kiraya verilir ve 1996-2002 yılları arasında üç dönem İstanbul Barosu başkanlığı yapan Yücel Sayman ve eşi Hacer Sayman tarafından kiralanır.

Sayman çiftinin asıl amacı deniz fenerinin ilgisiz bir turistik işletmeye dönüşmesini engellemek, feneri korumaktır. Mekanı nasıl değerlendireceklerini düşünürken akıllarına, 1990'lı yıllarda henüz yaygın turizmle açılmayan ve yakınlarda yerleşim yeri

bulunmayan Sivrice koyunda yürürlerken Fransız arkadaşlarının söylediği söz gelir: "Bu fenerde bir kütüphane ne hoş olurdu." Fener lojmanının küçük odasını yaşama alanı olarak düzenlemeye, büyük odasında ise bir kütüphane kurmaya karar verirler. Dünyanın her tarafında, her denizde, her gölde, her nehirdeki deniz fenerleriyle ilgili, her dilde yayınlanmış eserlerin toplandığı bu kütüphane —bildikleri kadarıyla— dünyada bir ilk olacaktır.

Sayman çifti önce feneri orijinal haline, 'kimliğine' geri döndürmeye çalışırlar. Fenerin bekçileri tarafından kullanılan mekanları aylar süren çalışmayla restore ederler. Avluyu ve bahçeyi örten betonları söker, yerine toprak döker, ağaçlandırıp yeşillendirirler.

Restorasyon sonrası gittikleri New York'ta sokağa çıkınca ilk işleri, şehrin

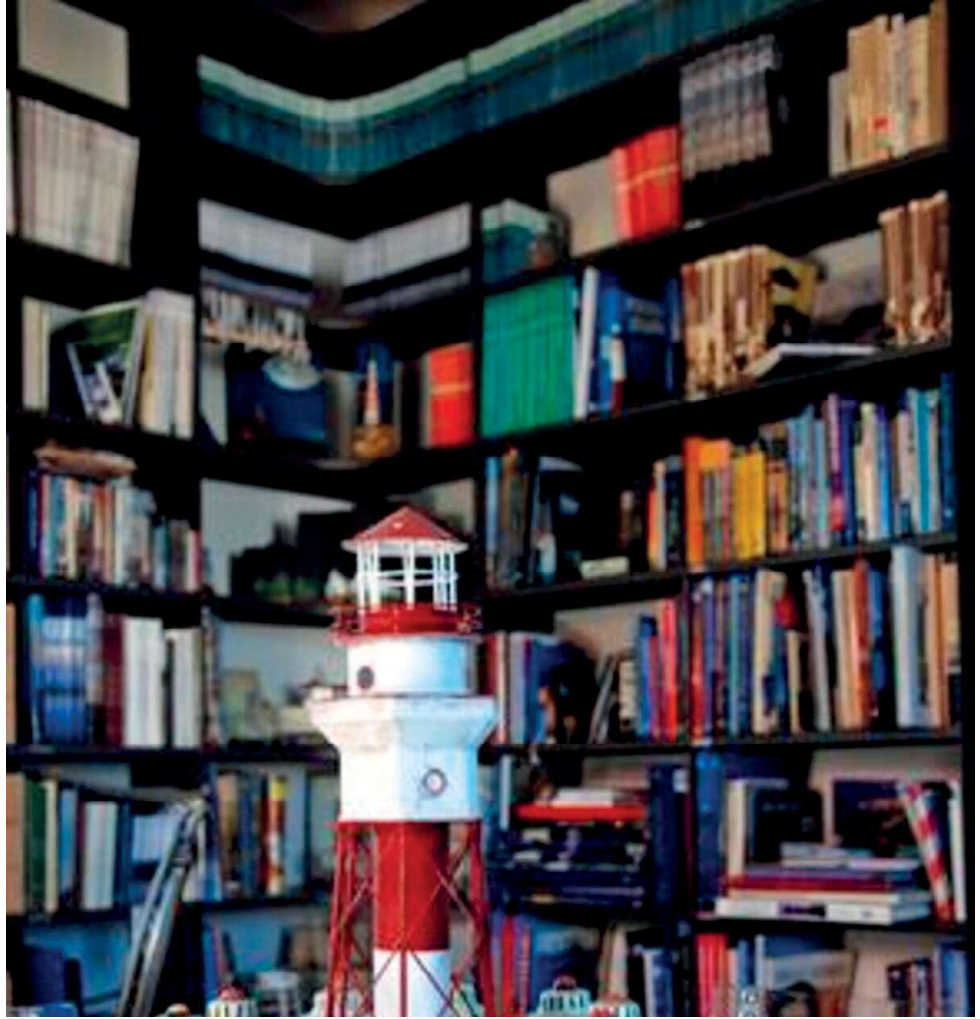
en büyük kitapçı dükkanlarından birine girip deniz fenerleri ile ilgili kitapları keşfe koyulmak olur. Buldukları her kitapla heyecan duyarlar. Sivrice Deniz Feneri Kütüphanesinin raflarına dizilecek ilk kitaplar böylece temin edildikten sonra heyecanlarını onları destekleyenlere aşırlar. Bir seferberlik başlar; yurt içinden ve yurtdışından arkadaşları girdikleri kitapçılarda hangi dilde yazılmış olursa olsun deniz fenerlerine ilişkin kitapları sorarlar. Onların armağan ettiği kitaplar da kütüphanenin raflarında yerini alır.

Dünyanın bilinen ilk deniz fenerinden bu yana inşa edilen fener modellerini, inşa süreçlerini ve teknik bilgileri aktaran, her deniz feneri hakkında bilgiler veren, en ilginçlerini tanıtan, mimarlık ve sanat tarihi açısından inceleyen kitaplar, deniz fenerlerine ilişkin şiir ve öykü antolojileri, deniz

Deniz feneri kitaplarında ilginç bilgiler bulunmaktadır. Mesela Fransa'da aylarca karaya çıkmayan deniz feneri bekçilerine deniz araçlarıyla su, yiyecek, içecek, sağlık kitapları, edebiyat kitapları ulaştırılmaktadır. Deniz feneri bekçilerinin yalnız ve zorlu hayatlarını öyküleştirdikleri eserlerinde bu seyyar kitaplık hizmetinin payı vardır. Deniz fenerleri denizcilere yol göstermek, fırtınalı ya da sisli günlerde gemilerin kayalara çarpmasını, parçalanmasını önlemek amacıyla tasarlanmasına karşın kötü amaçlarla da kullanılmıştır. Mesela, bir deniz fenerinin etrafında kurulan kasabanın halkı korsanlardan, hırsızlık çetesi üyelerinden oluşmakta, deniz fenerinin çalışmasını fırtınalı ya da sisli günlerde geçen gemileri kayalara yöneltecek biçimde ayarlamakta, sonra izleri ortadan kaldırmakta, batan geminin içindeki yükleri paylaşmaktadır. Polis bu örgütlü yapıyı uzun bir süre ortaya çıkaramaz, çünkü koca bir kasaba halkının çete üyelerinden oluşabileceği hiçbirinin aklına gelmez.

FOTOGRAF: OĞUZ BUKTEL

fenerlerinde yaşanan aşkların, cinayetlerin, yağmaların, ganimet peşindeki çetelerin, korsanların gerçek ya da kurgu serüvenlerini anlatan, fener bekçilerinin kendi kalemlerinden anılarını canlandıran romanlar, bilim kurgular, çocuklara seslenen resimli öyküler, konusu deniz feneriyle ilgisi olmasa bile kapağında deniz feneri olan kitaplar, deniz feneri takvimleri, yap-bozları, deniz feneri temalı pullar, kartpostal- lar, fotoğraflar, magnetler, suluboya veya akrilik resimler, gravürler, reproduksiyonlar, irili ufaklı deniz feneri oyuncakları, objeleri, yerleştirmeleri, heykelleri, bibloları, deniz feneriyle ilgili sinema filmleri, belgeseller, afişler, arşiv çalışmalarının bulunduğu CD ve DVD'ler zaman içinde kütüphanedeki yerlerini alırlar. Seramik 'Bizim Fener' kopyaları üretilir. Komşu köylerden Söğütlü'de yazlığı olan bir ressamın

deniz feneri temalı yağlıboya tabloları fenerde sergilenir.

Kütüphane girişiminden heyecan duyanların yazdıklarını, çektikleri fotoğrafları ve çizdikleri desenleri içeren 'Bizim Fener' kitabı yayınlanır. Londra King's College'den bir grup akademisyen Fenere konuk olur, bir hafta süren çalıştay yaparlar ve ülkelerine döndükten sonra Fenere ithaf ettikleri özel baskı bir kitabı armağan olarak gönderirler. Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi öğretim üyesi Gevher Gökçe Acar'ın 'Deniz Feneri İmgesinin Batı Resmindeki İzleri' başlıklı, tanınmış ressamların deniz feneri konulu eserleri üzerine bir araştırması kitaplaştırılır. Günışığı Kitaplığı yazar ve çizerlerinin de katkısıyla 'Fenerden Taşınan Işık' adlı çocuk kitabı çıkar. Fenerde toplantılar düzenlenir. Beş yıl ardarda yapılan ve üçer gün süren

BioHukuk toplantılarının tebliğleri, tartışmaları kitaplaştırılır. On yıl boyunca her yıl üç gün 'dost buluşmaları' gerçekleştirilir. **Z**

Sayın Yücel Sayman'a katkıları için teşekkür ederiz.

